

بسمه تعالی

تاریخ: ۱۳۹۰ / ۱۱ / ۱۵

شماره: ۲۰۹۷۳۳ / و

پیوست: -----

آیین نامه توسعه کار آفرینی در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی کشور

مقدمه :

به استناد مواد ۱۸ و ۲۰ قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه (قدرت اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی) جمهوری اسلامی ایران که بر توسعه کار آفرینی تاکید شده است و به منظور اشاعه فرهنگ کار آفرینی در جامعه دانشگاهی ، این آیین نامه ها تصویب و در کلیه دانشگاهها و مراکز آموزش عالی کشور به مورد اجرا گذاشته می شود.

بخش اول - کلیات

ماده ۱- تعاریف:

- ۱-۱ وزارت : وزارت علوم تحقیقات و فناوری
- ۲-۱ سازمان : سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران
- ۳-۱ دانشگاه : کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی دولتی و غیر دولتی که با مجوز وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فعالیت می نمایند.
- ۴-۱ کار آفرینی : فرآیندی است که با افراد کار آفرین با ایده های نو و خلاق شناسایی فرصت های جدید و با بسیج منابع، مبادرت به ایجاد شرکت های دانش بنیان و کسب و کارهای مولد، سازمان های جدید نوآور و رشد یابنده می کنند و البته می تواند توام با پذیرش مخاطره و پیامدهای احتمالی باشد.
- ۵-۱ شورای مرکزی: این شورا به منظور سیاستگذاری، حمایت و نظارت بر اجرای بهینه توسعه کار آفرینی دانشگاهها و مراکز آموزش عالی کشور تشکیل می شود.

۶-۱ دفتر توسعه کار آفرینی: در سازمان مستقر است و ضمن پیگیری مصوبات شورای مرکزی، کلیه امور برنامه ریزی، هدایت، نظارت، هماهنگی و ارزشیابی عملکرد مراکز کار آفرینی دانشگاهها را برعهده دارد.

۷-۱ کمیته کار آفرینی: واحد سازمانی کار آفرینی دانشگاه است که برای برنامه ریزی و انجام امور مطالعات، ترویج و آموزش کار آفرینی در هر دانشگاه تشکیل می شود.

۸-۱ مرکز کار آفرینی: واحد مجری برنامه های مصوب کار آفرینی در هر دانشگاه است که تحت نظر رئیس دانشگاه فعالیت می کند و مجری سیاست ها، برنامه ها و مصوبات شورای مرکزی، دفتر توسعه کار آفرینی و کمیته کار آفرینی دانشگاه است.

ماده ۲- مبانی:

۱-۲ ضرورت توسعه کار آفرین در دانشگاهها:

با تغییر در شاخص های اقتصادی از مصرف انبوه و دانایی انبوه، نقش منابع انسانی ماهر و خلاق به عنوان عوامل راهبردی، بیش از پیش نمایان شده است. با توجه به اینکه کار آفرینی یک خصیصه ذاتی نیست، از طریق کسب مهارت های خاص و تغییر نگرش و ایجاد انگیزه در افراد و بخصوص آموزش های مناسب برای تبدیل ایده های نو به محصولات تجاری می توان مبادرت به ترتیب افراد کار آفرین نمود.

۲-۲ چشم انداز:

ایجاد دانشگاه های کار آفرینی در کشور، به منظور ایجاد جامعه ای توسعه یافته و پویا، مرکب از دانش آموختگانی با هویت اسلامی - ایرانی و دارای استقلال اقتصادی

۲-۳ ماموریت:

الف- تقویت و بارور کردن بنیه دانش کار آفرینی و توسعه و ترویج فرهنگ آن از طریق پژوهش، تعلیم و تربیت کار آفرینان توان مند در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی،
ب- توسعه مشاغل و دانش بنیان توسط دانش آموختگان دانشگاهی در راستای شکوفایی اقتصادی کشور.

۲-۴ اهداف

الف - ترویج و توسعه فرهنگ کار آفرینی در جامعه دانشگاهی برای تحقق دانشگاه کار آفرین از طریق پژوهش و آموزش کار آفرینی در دانشگاهها.

ب- ارتقای نقش کار آفرینان دانشگاهی در توسعه و اعتلای کشور از طریق خلق ارزشها، دانش و فناوری های نوین.

۲-۵ راهبردها:

الف - سازی کار کار آفرینی و ارتقای شناخت جامعه دانشگاهی به ویژه دانشجویان نسبت به کارآفرینی، کار آفرینان و نقش آن ها در ایجاد اشتغال مولد و اقتصادی پویا در راستای کار آفرینی ارزشی .

ب- ترغیب و جذب جامعه دانشگاهی به دوره های آموزشی کار آفرینی ،

پ - گسترش تحقیقات در خصوص کار آفرینان ، طرح های کار آفرینی ، محیط و فضای کار آفرینی و سایر زمینه های مرتبط با توجه به شرایط و مقتضیات میهن اسلامی،

ت- کمک به کار آفرینان دانشگاهی و توسعه کارآفرینان موجود از طریق فراهم آوردن امکانات مناسب برای شروع کارآفرینی از قبیل معرفی به پارکها و مراکز رشد علم و فناوری و مراکز حمایت از ایجاد و توسعه فناوری نوین در کشور.

بخش دوم - سیاست گذاری و برنامه ریزی

ماده ۳- شورای مرکزی :

۱-۳ ترکیب شورای مرکزی :

الف- وزیر علوم ، تحقیقات و فناوری (رئیس شورا) ،

ب- رئیس سازمان (نایب رئیس شورا) ،

پ-مدیر دفتر توسعه کارآفرینی (دبیر شورا) ،

ت-معاون آموزشی وزارت یا نماینده وی،

ث-معاون پژوهشی و فناوری وزارت یا نماینده وی،

ج-معاون ذیربط وزارت کار و امور اجتماعی و یا نماینده تام الاختیار وی،

چ- شش نفر از روسای مراکز کار آفرینی در دانشگاهها (از مناطق شش گانه کشور)

ح- در صورت نیاز از افراد صاحب نظر و یا مسئولین سایر نهادها، سازمانها و وزارتخانه های مرتبط دعوت به عمل می آید.

تبصره ۱: اعضای موضوع بند «چ» به پیشنهاد نایب رئیس شورا و حکم وزیر و بریا مدت دو سال منصوب نمی شوند و تمدید حکم آنها بلامانع است.

۲-۳ وظایف و اختیارات شورای مرکزی:

الف- تدوین و اصلاح شیاست های و راهبردهای توسعه کار آفرینی در دانشگاه ها،

ب- بررسی نتایج حاصل از ارزیابی عملکرد مراکز کار آفرینی ،

پ- تصویب برنامه های کلان توسعه کار آفرینی دانشگاه ها،

ت- بررسی موانع و محدودیت های قانونی ، سیاسی ، فرهنگی ، اداری و مالی توسعه کار آفرینی و ارائه پیشنهاد های مناسب برای مراجع ذیصلاح،

ث- بررسی و تصویب برنامه های مربوط به ایجاد و هماهنگی بین مراکز کار آفرینی و مراکز رشد، پارک های علم و فناوری و نهادهای ذیربط

ج- تصویب بودجه مراکز کار آفرینی در دانشگاه ها به پیشنهاد دفتر توسعه کار آفرینی

چ- پیشنهاد اصلاح یا تغییر این آیین نامه

تبصره ۲: چگونگی تشکیل جلسات شورای مرکزی ، حد نصاب تصمیم گیری ها و نحوه اداره ی جلسات بر اساس آیین نامه شورای مرکزی تعیین می شود.

ماده ۴- وظایف و اختیارات دفتر توسعه کار آفرینی

دفتر توسعه کار آفرینی کلیه امور مربوط به کار آفرینی را در دانشگاه ها مدیریت می نماید و درای وظائفی به شرح زیر است:

الف- ابلاغ مصوبات شورای مرکزی به دانشگاه ها و تهادهای ذریبط

ب- پیگیری برای تقویت مراکز کارآفرینی موجود و ایجاد مراکز کار آفرینی در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی که فاقد مرکز هستند.

پ- نظارت و ارزشیابی مستمر عملکرد کمیته ها و مراکز و کار آفرینی دانشگاه ها

ت- ایجاد هماهنگی بین مراکز کارآفرینی دانشگاه ها و گسترش فعالیتهای آموزشی ، پژوهشی و ترویجی در سطح دانشگاههای کشور

ث- هماهنگی با دانشگاههای دولتی و بخش خصوصی در زمینه کار آفرینی دانش بنیان،

ج- برنامه ریزی برای برگزاری میزگرد ها و سخنرانی های علمی - تخصصی، سمینارها و همایش های سالانه کارآفرینی

چ- انجام مطالعات و برنامه ریزی برای تحقق مأموریت اهداف ، و راهبردهای این آیین نامه

ح- انجام مطالعات در زمینه موانع و محدودیت های حقوقی ، قانونی ، فرهنگی ، سیاسی ، اداری و مالی توسعه کارآفرینی

خ- بررسی علمی طرح ها و برنامه های کلان ترویجی ، آموزشی و پژوهشی دفتر توسعه کارآفرینی

د- بررسی و تعیین بودجه سالانه دفتر توسعه کار آفرینی و ارائه آن به سازمان ،

ذ- پیشنهاد اصطلاحات لازم در طرح ها و برنامه های مرتبط و ارائه آن به شورای مرکزی برای تصویب

ر- ارزیابی و تجزیه و تحلیل گزارشها ، اطلاعات و پیشنهاد های رسیده و اطلاع رسانی فعالیتهای انجام گرفته در مراکز کار آفرینی دانشگاه ها

بخش سوم - سازماندهی کار آفرینی در دانشگاه

به منظور نهادینه سازی فعالیتهای کار آفرینی در دانشگاه های کشور ، شفاف سازی و هدف مند سازی وظایف و مسئولیت ها و حذف فعالیتهای موازی ، کمیته کار آفرینی و مرکز کار آفرینی در دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی تشکیل می شود .

ماده ۵- ترکیب و وظایف کمیته کار آفرینی دانشگاه

۵-۱ ترکیب کمیته کار آفرینی

الف- رئیس دانشگاه به عنوان رئیس کمیته (رئیس دانشگاه می تواند این مسئولیت را به یکی از معاونان خویش تفویض نماید)،

ب-معاون آموزشی دانشگاه

پ-معاون پژوهشی دانشگاه

ت- یک تا سه نفر عضو هیات علمی یا صاحب نظر در زمینه کار آفرینی در داخل یا خارج از دانشگاه

ث- رئیس مرکز کار آفرینی دانشگاه (دبیر کمیته کار آفرینی)

تبصره ۳: سایر معاونان نیز می توانند با نظر رئیس دانشگاه عضو کمیته باشند.

تبصره ۴: با توجه با موضوع و شرایط خاص هر دانشگاه دبیر کمیته می تواند از سایر افراد ذیربط از داخل یا خارج از دانشگاه به شرح ذیل دعوت به عمل آورد:

الف- روسای پارکها و مراکز رشد علم و فناوری

ب- یک عضو هیات علمی و صاحب نظر از هر دانشکده (با معرفی رئیس دانشکده)

پ- نمایندگان انجمن های علمی و دانشجویی

ت- دبیر انجمن دانش آموختگان

ث- مدیر دفتر ارتباط با صنعت

ج- برجستگان کار آفرین دانشجو و دانش آموخته و پیشکسوتان کار آفرینی

۵-۲ وظایف و اختیارات کمیته کار آفرینی دانشگاه

الف- تدوین آیین نامه داخلی کمیته و مرکز کار آفرینی دانشگاه

ب- کمک ساماندهی مرکز کار آفرینی

پ- حمایت ، هدایت و نظارت بر فعالیتهای مرکز کار آفرینی دانشگاه

ت- تدوین برنامه سالانه مرکز کار آفرینی دانشگاه به همراه زمانبندی و بودجه مورد نیاز،

ث- تصویب ، نظارت و پی گیری طرح های پژوهشی ، آموزشی و ترویجی ، آموزش و پرورش کار آفرینی ،

ج- همکاری و برنامه ریزی برای تربیت مدرسان آموزش های کار آفرینی

چ- کمک به ایجاد و توسعه فعالیت مرکز رشد دانشگاه ،

ح- ایجاد تعادل بین فعالیتهای نظری و کاربردی با اهداف توسعه کار آفرینی ،

خ- نظارت بر اجرای مصوبات شورای مرکزی ،

د- ارائه طرحهای ترویجی ، آموزشی و پژوهشی به دفتر توسعه کار آفرینی ،

ذ- شناسایی امکانات بالقوه و تجهیزات دانشگاه که می تواند در اختیار مرکز کار آفرینی و در نهایت کار آفرینان دانشگاهی قرار داده شود.

ر- پیشنهاد توجیهی بودجه مرکز در دانشگاه و ارائه به دفتر توسعه کار آفرینی به منظور بررسی و سیر مراحل تصویب نهایی،

ماده ۶- ساختار وظایف مرکز کار آفرینی دانشگاه

مرکز کار آفرینی واحدی اجرایی در دانشگاه است که تحت نظر رئیس دانشگاه ، مجری سیاست ها برنامه ها و مصوبات شورای مرکزی ، دفتر توسعه کار آفرینی و کمیته کار آفرینی است.

۶-۱ ساختار مرکز کار آفرینی :

مدیر مرکز کار آفرینی دانشگاه ، دبیر کمیته کار آفرینی است که با حکم رئیس دانشگاه منصوب می شود در صورتی که از نظر دفتر توسعه کار آفرینی ، مدیر مرکز کار آفرینی عملکرد مطلوبی نداشته باشد. به پیشنهاد این دفتر رئیس دانشگاه اقدام به جایگزین مدیر مرکز کار آفرینی مینماید . مدیر مرکز می تواند با

استفاده از همکاری اعضای هیات علمی دانشگاه فعالیتهای آموزشی، پژوهشی، ترویجی و مشاوره کار آفرینی را داشته باشد. حسب نیاز و در غالب ساختار مصوب کار شناسان و تجهیزات مورد نیاز مرکز توسط مرکز دانشگاه تامین می شود.

اعضا و همکاران مرکز کار آفرین دانشگاه، شامل اعضای هیات علمی (نماینده دانشکده ها)، دانشجویان، دانش آموختگان و مدیر ارتباط با صنعت و مدیر مرکز رشد دانشگاه و نیز کار آفرینان خارج از دانشگاه می تواند باشد.

۶-۲ وظایف و اختیارات مرکز کار آفرینی :

- الف: اجرای کلیه مصوبات شورای مرکزی، دفتر توسعه کار آفرینی و کمیته کار آفرینی دانشگاه،
- ب- تهیه برنامه های ترویجی و آموزشی و پژوهشی مصوب توسعه کار آفرینی با همکاری و هم فکری اعضای هیات علمی و صاحب نظران آشنا با موضوع کار آفرینی
- پ-انجام کلیه امور اداری و مالی مربوط به مرکز کار آفرینی در دانشگاه
- ث-برگزاری کلاسها همایشها و کارگاه های آموزشی و تخصصی باهدف افزایش مهارتهای حرفه ای، مهارتهای کار آفرینی عمومی و مهارتهای کار آفرین تخصصی در بین دانشجویان
- ت- شناسایی سرمایه های فکری دانشگاه شامل اعضای هیات علمی و دانشجویان
- ج-شناسایی و معرفی کار آفرینان برگزیده سال دانشگاه به دفتر توسعه کار آفرینی از طریق اجرای جشنواره ایده های برتر و نوع
- چ-مدیریت و پی گیری طرزحهای مطالعاتی و پژوهشی کمیته کار آفرینی در مرکز یا خارج از آن برای اجرا
- ح- ارائه گزارش فعالیتهای انجام گرفته در دانشگاه هر شش ماه یک بار به دفتر توسعه کار آفرینی دانشگاه ها
- خ- مستند سازی تجربیات گرانهای کار آفرینان دانشگاه (اعضای هیات علمی و دانشجویان)

تبصره ۵ - به منظور تسهیل و تسریع در نیل به اجرای برنامه های دفتر توسعه کار آفرینی ، رئیس دانشگاه می تواند اختیار تشخیص ، تعهد و تسجیل هزینه های مربوط به اعتبارات مرکز کار آفرینی دانشگاه را به مدیر ذی ربط تفویض نماید.

بخش چهارم - منابع مالی

ماده ۷- اعتبارات :

اعتبارات مورد نیاز مراکز کار آفرینی در دانشگاه ها از محل های زیر تامین می شود:

الف- اعتبارات ذیربط وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری اعتبار و مرکز کار آفرینی هر دانشگاه به تناسب فعالیت های مرکز از محل نیم درصد (۰.۵٪) از مجموع بودجه جاری دانشگاه ها تامین میشود،

ب- درآمدهای ناشی از فعالیتهای خدمات علمی و فنی و.. به بخش های دولتی و خصوصی نیز خدمات ارائه شده به پارک ها و مراکز رشد و علم و فناوری،

پ- کمک وزرات تعاون، کار رفاه اجتماعی و سایر وزارتخانه ها و سازمان ها از محل اعتبارات مربوط به کارآفرینی و اشتغال،

ث- کمک های اشخاص حقیقی و حقوقی.

ماده ۸- این آیین نامه در یک مقدمه ، هشت ماده و پنج تبصره در تاریخ ۲۱ آذر ماه ۱۳۹۰ به تصویب وزیر علوم ، تحقیقات و فناوری رسیده و جایگزین آیین نامه قبلی است.

با آرزوی توفیقات الهی

کامران دانشجو

